

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. F. od 1 października 2019 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że pomiędzy W. F., a płatnikiem zawarto umowę, której strony nadały nazwę umowy o pracę na czas nieokreślony od 1 października 2019 r. i mocą której W. F. powierzono obowiązki fotografa do sporządzania dokumentacji nieruchomości w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 2250,00 zł, a już od dnia 28 listopada 2019 r. stała się ona niezdolna do pracy z powodu choroby. Co jednak istotne, pomimo długotrwałej nieobecności W. F. w pracy, płatnik nie zatrudnił nikogo w jej miejsce, co tym samym oznacza, że nie było faktycznej potrzeby zatrudniania pracownika na powierzonym jej stanowisku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że w okresie od 1 czerwca 2019 r. do 30 września 2019 r. W. F. zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych jako (...) spółki komandytowej, jednak z tego tytułu nie opłaciła składek na ubezpieczenia społeczne, w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, co było jednoznaczne z brakiem prawa do wypłaty zasiłku chorobowego z tego tytułu. W ocenie organu rentowego, działania polegające na zgłoszeniu do ubezpieczeń W. F. w charakterze pracownika świadczą o chęci świadomego osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych i skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą.

/decyzja k.97 - 100 akt ZUS/

W dniu 20 kwietnia 2020 r. W. F. złożyła odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej uchylenie i przekazanie organowi rentowemu sprawy do ponownego rozpoznania. Wnioskodawczyni podkreśliła, że wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze do czasu wystąpienia problemów zdrowotnych. W. F. jednocześnie podkreśliła, że jej zatrudnienie wynikało z rzeczywistych potrzeb pracodawcy, a nadto że brak możliwości kontynuowania zatrudnienia wynikał z jej złego stanu emocjonalnego spowodowanego m.in. śmiercią dziadka, z którym była związana emocjonalnie. Wnioskodawczyni zaznaczyła, że jej zły stan psychiczny skutkowało koniecznością podjęcia leczenia.

/odwołanie k.3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pełnomocnik organu rentowego wniósł ponadto o przeprowadzenie wskazanych w pkt od 3 do 16 wniosków dowodowych.

/odpowiedź na odwołanie k.14 – 16 odwrót/

### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny**

Wnioskodawczyni W. F. urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem średnim w zawodzie fototechnika.

/okoliczności bezsporne/

Płatnik składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się pośrednictwem w obrocie nieruchomościami. Prezesem zarządu spółki jest M. S., matka wnioskodawczyni. W ramach prowadzonej działalności płatnik składek zatrudniał osoby w oparciu o umowy cywilnoprawne.

/wyciąg z KRS k.100 - 102, zeznania M. S. min.00:30:40 – 00:51:59 rozprawy z dnia 17 grudnia 2020 r., płyta CD k.169 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:58:51 – 01:25:11 rozprawy z dnia 23 października 2020 r., płyta CD k.108, lista osób zatrudnionych przez płatnika k.113/

Z treści umowy nazwanej przez strony umową o pracę, zawartej w dniu 30 września 2019 r., na czas nieokreślony do dnia 1 października 2019 r. wynika, że z dniem 1 października 2019 r. płatnik składek powierzył W. F. obowiązki pracownicze fotografa do sporządzania dokumentacji nieruchomości z miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 2 250,00 zł w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano siedzibę spółki mieszczącej się przy ulicy (...) w Ł..

/umowa o pracę k.116/

Z treści orzeczenia lekarskiego z dnia 30 września 2019 r. wynika, że wnioskodawczyni była zdolna do wykonywania obowiązków pracowniczych na stanowisku fotografa.

/orzeczenie lekarskie w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.76/

W chwili zawierania ww. umowy wnioskodawczyni była studentką architektury w Wyższej Szkole (...) w W.. W. F. studiowała w trybie dziennym i była zobowiązana do uczestniczenia w ćwiczeniach. Mieszkała również w tym czasie w W..

/zeznania wnioskodawczyni min.00:22:26 – 00:30:40 rozprawy z dnia 17 grudnia 2020 r. , płyta CD k.169 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:05:21 – 00:58:51 rozprawy z dnia 22 października 2020 r. , płyta CD k.108/

Wnioskodawczyni nie otrzymała zakresu obowiązków, który określałby zakres powierzonych jej zadań. Wnioskodawczyni nie otrzymywała od płatnika poleceń co do wykonywania określonych czynności danego dnia, sama miała decydować, które ogłoszenia poprawić. Wnioskodawczyni mogła wykonywać powierzone jej zadania o dowolnej porze dnia, czy też w dowolnym miejscu , o ile posiadała dostęp do Internetu.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:22:26 – 00:30:40 rozprawy z dnia 17 grudnia 2020 r. , płyta CD k.169 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:05:21 – 00:58:51 rozprawy z dnia 22 października 2020 r. , płyta CD k.108 , zeznania M. S. min.00:30:40 – 00:51:59 rozprawy z dnia 17 grudnia 2020 r. , płyta CD k.169 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:58:51 – 01:25:11 rozprawy z dnia 23 października 2020 r. , płyta CD k.108/

W dniu 14 listopada 2019 r. W. F. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

/zgłoszenie k.95 akt ZUS/

Wcześniej wnioskodawczyni była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako wspólnik (...) spółki komandytowej od dnia 1 czerwca 2019 roku, ale nie zostały opłacone składki (w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe) i wnioskodawczyni nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu. Wnioskodawczyni została wyrejestrowana z ubezpieczeń społecznych od dnia 30 września 2019 roku, przy czym dokument został złożony w dniu 18 lutego 2020 roku. Spółka komandytowa zajmuje się prowadzeniem restauracji.

/bezsporne, dokumenty k 92-99/

Ze względu na osłabienie kondycji psychicznej, począwszy od lutego 2019 r. wnioskodawczyni korzystała z porad psychologa, a następnie także psychiatry.

/zaświadczenie k.46/

Podczas wizyty u psychiatry w dniu 24.10.2019 roku odnotowano, że wnioskodawczyni ma „ataki paniki” bez konkretnej przyczyny. Podała, że przebywa w W., że studia jej odpowiadają oraz że pracuje w gastronomii. Rozpoznano zaburzenia depresyjne.

Podczas wizyty w dniu 28.11.2019 roku odnotowano, że po śmierci dziadka występują napady lęku. Pacjentka podała, że się uczy, ale ma zaległości w nauce. Lekarz stwierdził niezdolność do zajęć szkolnych od 28.11.do 31.12.2019 roku oraz zwolnienie lekarskie od 28.11 do 12.12.2019 roku.

Kolejne zwolnienie lekarskie wystawione zostało od 13.12.2019 do 08.01.2020 roku.

/ dokumentacja k.40-44 , dokumentacja k.68, zaświadczenia lekarskie k.76 – 81/

Wnioskodawczyni kontynuowała leczenie także w 2020 roku.

Dokumentacja medyczna k 68-73

Płatnik składek nie zatrudnił innego pracownika na miejsce wnioskodawczyni.

/okoliczność bezsporna/

Oceniając materiał dowodowy Sąd uznał, że wprawdzie zeznający w sprawie wskazywali na czym polegały wykonywane przez wnioskodawczynię prace, to jednak z zeznań tych nie wynika fakt świadczenia przez wnioskodawczynię pracy na rzecz płatnika w ramach stosunku pracy. Podkreślić należy, że samo wykonywanie przez wnioskodawczynię pewnych czynności w świetle wszelkich ustalonych w niniejszej sprawie okoliczności, nie przesądza o ich wykonywaniu w ramach stosunku pracy. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, że w relacji łączącej płatnika oraz wnioskodawczynię występowały elementy obce stosunkowi pracy , a wskazuje na to choćby brak podporządkowania pracowniczego oraz kontroli wnioskodawczyni pod kątem prawidłowości wykonywania powierzonych jej zadań. Zauważyć przy tym należy, że dokumentacja zatrudnienia wnioskodawczyni (w szczególności zawarta umowa o pracę) nie przesądza o tym, że praca była przez wnioskodawczynię faktycznie wykonywana. Przy czym, Sąd nie neguje, że wnioskodawczyni mogła wykonywać pewne czynności w spornym okresie na rzecz płatnika składek, rzecz jednak w tym, że zgromadzony materiał dowodowy w sposób oczywisty wskazuje, że czynności te nie były wykonywane w reżimie stosunku pracy, a co najwyżej w ramach świadczenia usług.

Sąd pominął wnioski dowodowe ZUS, sformułowane w odpowiedzi na odwołanie w punktach 6 , 7 , 9, 10 , 11 , 12 , 13 , 14 uznając ,że ich przeprowadzenie zmierzałoby jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania. Ewentualne zaś okoliczności ustalone na podstawie tych dowodów w żaden sposób nie mogłyby wpłynąć na ocenę, czy wnioskodawczyni świadczyła pracę na podstawie umowy o pracę i czy w związku z tym podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

### ***Sąd Okręgowy zważył, co następuje***

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.266) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy, definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22 §1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych. Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał, bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy W. F. świadczyła pracę na rzecz płatnika składek, czy też strony zawarły kwestionowaną umowę o pracę wyłącznie dla pozorów.

W ocenie Sądu analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie wykonywała pracy na rzecz ww. płatnika w reżimie umowy o pracę. Co więcej, w październiku 2019 r. wnioskodawczyni była studentką studiów dziennych na wyższej uczelni mieszczącej się w W., co wymagało od niej obowiązkowej obecności na zajęciach i tym samym wykluczało w istocie obecność w miejscu określonym w treści umowy o pracę, a tym bardziej świadczenie pracy w wymiarze określonym w treści umowy. Wskazać również należy, że płatnik nie nadzorował czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię, a tym samym nie sposób stwierdzić, aby wykonywała je w ramach podporządkowania pracowniczego. Wnioskodawczyni nie tylko nie otrzymała bowiem pisemnego zakresu obowiązków, ale również nie otrzymywała od płatnika poleceń co do wykonywania określonych czynności danego dnia. Nie ulega wreszcie wątpliwości, że to właśnie wnioskodawczyni decydowała, które ogłoszenia poprawić i to jedynie od niej oraz dostępności Internetu zależało, kiedy wykona te czynności. Zatem trudno mówić w tym przypadku o podporządkowaniu pracownika co do miejsca, czasu pracy i wykonywanych obowiązków oraz rozliczania go z powyższego. Zatem brak możliwości kontroli pracodawcy nad tym, czy codziennie wnioskodawczyni wykonywała swoje obowiązki wynikające z zawartej umowy wyklucza zakwalifikowanie spornej umowy jako umowy o pracę. Strony umowy nie wykazały, by taka kontrola miała miejsce.

Nadto zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje, aby u płatnika składek zaistniała realna potrzeba zatrudnienia pracownika na stanowisku fotografa do sporządzania dokumentacji nieruchomości. Oczywiście w niniejszym postępowaniu nie jest rolą ani organu rentowego ani Sądu oceniać sposobu organizacji czy funkcjonowania płatnika, ale niemniej jednak należy przyjmować, że zachowania podmiotu uczestniczącego w obrocie gospodarczym w

celu zarobkowym są racjonalne ekonomicznie. W niniejszym postępowaniu pracodawca nie wykazał, że zatrudnienie wnioskodawcy na podstawie umowy o pracę było uzasadnione, gdyż wskazuje na to specyfika prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Podkreślić także należy, że płatnik składek zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczeń społecznych dopiero w dniu 14 listopada 2019 r., a więc po terminie wynikającym z obowiązujących przepisów prawa, co niewątpliwie również rzutuje na ocenę zawartej umowy.

Podleganie pracowniczym ubezpieczeniom społecznym jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Stosunek pracy jest bowiem stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. W sytuacji, gdy strony nie pozostają faktycznie związane stosunkiem pracy, nie można mówić o fakcie podlegania pracowniczym ubezpieczeniom społecznym. Natomiast sam fakt wykonywania za wynagrodzeniem określonego rodzaju czynności przez jedną ze stron na rzecz drugiej w zależności od cech danego stosunku prawnego, co do zasady może zostać zakwalifikowany, jako umowa o dzieło, umowa zlecenia lub też umowa o świadczenie usług, o której mowa w art.750 k.c. wobec której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ocena z jakim faktycznie stosunkiem prawnym mamy do czynienia na gruncie przedmiotowej sprawy pozostaje jednak poza zakresem rozważań Sądu Okręgowego, albowiem przedmiotem zaskarżonej decyzji była wyłącznie umowa o pracę.

Wprawdzie płatnik składek przedstawił dokumenty osobowe wnioskodawczyni, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez W. F. od 1 października 2019 r. ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiada prawu i na podstawie art.477<sup>1</sup>§1 k.p.c. w punkcie 1 sentencji wyroku oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty po 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. , poz.265).

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawcy.

S.B.